Ч. 154 11.12 Львів, пятниця 15. липня 1927. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік XLV


# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.


## За опанування душ.

*Львів, 12. липня 1927.*

Ідеольоги крайної польської правиці, ведучи боротьбу з пануючим тепер у Польщі режімом, скажуть нас від часу якесь цікаве слово, або й кинуть деколи нехотячи, хоч щоправда дуже рідко у понуру та ялову нині польську духову атмосферу якусь ідею небуденної ваги. Варшавський вдумчивий публіцист і рівночасно посол С. Стронський помістив у „Варшавянці“ статтю п. н. „Кайдани душ“. Кайданами для польських душ має бути — на думку Стронського — пануючий нині у Польщі режім. Очевидно, що Стронському вільно його називати як завгодно. В дискусію з ним на цю тему входити не збираємось. А коли зачіпаємо ту статтю, то робимо це з уваги на деякі, висловлені в ній думки, що можуть мати небуденне значіння і для нас.

„Привикли ми — каже Стр. — розріжняти в нашому збірному житті навіть серед найважніших справ, також і справи, побіч першорядних у даний момент другорядні, як господарське скріплення, будова устрою, відпорність на внутрішні ферменти, оборона держави і її поваги на зовні. Одначе є щось ще важніше від тих справ і щось для збірного життя, для успіху напружень і для виглядів на будуче далеко більше рішаюче, а саме: стан душі народу“...

Твердить автор, що про душу народу в нинішних відносинах у Польщі забули. Думаємо, що слушне та оправдане твердження! Бо нині займаються у Польщі чим іншим, а саме чужими душами. На цьому місці сміємо ствердити, що не тільки вся польська правиця, не тільки польська християнська, але й уся інша польська демократія і та звана через непорозуміння чомусь лівицею, при занедбанні душі польського народу, цілковито не занедбувала і не занедбує перманентного піклування чимсь зовсім суперечним, а саме непомірним заінтересуванням долею душі українського, білоруського і інших народів, що творять у Польщі т. зв. національні меншости.

І виявляється це „піклування“ чужою душею дуже оригінально, бо у формі систематичних спроб її затроювання, розкладання та руйновання. Усяких засобів і усяких методів уживають до цього, щоби довести ту душу до цілковитої апатії та мертвоти.

„А чейже — пише Стронський про польський нарід — до такого стану річи ніхто, що любить свій край і що думає над тим, що буде далі, прямувати не може, без огляду на такі чи інші політично-суспільні погляди, бо мертвота душі народу є найбільшим зубожінням збірного життя і найбільшою небезпекою для витревалости, могучости і відпорности, які є і будуть потрібні. Треба застановитися над тим, треба оцінити, треба завернути зі злої дороги“.

Приложіть ці слова до української дійсности під Польщею. Вся праця і всі засоби української інтелігенції в тому напрямі, щоби не допустити до мертвоти в душі українського народу — це — в понятті автора наведених слів і поокремних з ним духово представників польської „еліти“ — заказана робота, це злочинна робота. Для її припинення, для її параліжування твориться „хлібоїдщину“, закликається прилюдно до „зорганізованого терору“, узаконюється обмеження громадських прав і свобід українського населення навіть всупереч конституційним гарантіям і робиться накінець все можливе, щоби поріжнити інтелігенцію з народом. Але над тим, очевидно не треба ні „застановлятися“, ні „оцінювати“, ні від того „завертати“. Бо це щось відмінне і для поляків природне.

Надаремно — думаємо — Стронський жалується, що в польському народі нині:

„люди стеляться, скривають журбу, яку мають, удають подив, якого не мають, оминають вислову думки, яку виповісти повинні“.

Ні! виповідають вони свої думки, виявляють немасковане обличча, але тільки там, де не чують над собою пястука, де не чують небезпеки, бо деінде „стеляться“ перед могучими. А відомо, що кожний поляк без огляду на суспільно-політичні переконання чується найсильніше і найпевніше серед безборонних, а в даному випадку на „кресах“ серед непольського населення. Тут явно говорив Ґрабський навіть про організацію боївок та зорганізованого терору проти, очевидно, українського національного руху, проти його успіхів, проти його реалізаторів. Та коли буде зорганізована розбишацька „патріотична“ ґвардія, то зможе вона громити не тільки українців, але і ту „громадку“, про яку пише Стронський, що вона, хоч і

„нечисленна як на міліони народу“, то складається „зі самих звеличників нинішнього дня і розкошується до непритомности думкою, що... ніхто не має нічо до говорення“.

Ось тут на нашій землі, річ мається, як бачимо, навпаки. Тут родяться серед загальної польської духової „мертвеччини“ щоразто нові „ідеї“, а все в головах „героїв“ воюючого польського націоналізму та традиційного ендецького „демократизму“. І все це діється на тлі боротьби за опановання душі непольського населення. Її хочуть опанувати підбоєм як територію, та притім занедбують свою душу. Але душі підбоєм ще ніхто ніколи не опанував і не опанує.

Наша душа гартується, але всеж творчі, ідейні сили народу мусять стояти тим більше твердо на сторожі чистоти та здоровля тієї душі. Бо у боротьбі найменший промах може фатально пімститися на вислідах боротьби. І хоч боротьба гартує, то вона й наражує на тисячні небезпеки. Над тим дійсно слід нам глибоко призадуматися. Бо хоч душі не підібють, хоч її ніколи не опанують, то при лихій нашій обороні можуть у ній посіяти апатію, яка без сумніву є одним із зародків „мертвеччини“.

# За український театр у Львові.

**Огляд діяльности в справі будови нашого національного театру у Львові.**

(Докінчення.)

### IV.

### Заходи про виєднання краєвої субвенції на будову театру (1904).

Маючи на увазі, що будова українського театру у Львові стала конечним культурним змаганням нашого народу в Галичині; що поставлення цього театру у Львові причиниться до вищого розвою українського драматичного мистецтва та що удержання постійного національного театру у Львові стане також підоймою загальної суспільної освіти, як також піднесе повагу і значіння столиці краю — комітет будови театру віднісся в 1903 році з петицією до галицького краєвого сойму про уділення запомоги з краєвих фондів на будову українського національного театру. Такуж петицію вислано також до ради міста Львова, щоб уділила запомоги з фондів міста Львова.

Рада міста Львова не відповіла нам нічого в справі субвенції на будову українського театру у Львові.

Краєвий сойм відступив дня 31 жовтня 1903 р. петицію нашого комотету Краєвому Виділові до розслідження і справоздання. В осінній сесії краєвого сойму в 1904 р. предложив краєвий Виділ, щоби сойм признав у засаді на будову українського національного театру субвенцію у висоті одної третини дійсних коштів будови, в сумі до 300.000 ав. кор. на умовах: що буде утворена фундація українського національного театру у Львові на засадах, вказаних у предложенім начерку фундаційного акту та що Краєвий Виділ узискає забезпечення котре дасть певність, що льокалі в будинку того театру не будуть ніколи ужиті на якінебудь вистави в якійсь іншій мові, як тільки в народній мові руській (малоруській, українсько-руській).

На предложення буджетової комісії постановив сойм на засіданні з 12. листопада 1904 р., що проєкт акту фундації українського національного театру має бути так змінений, що фундаційна рада має складатися з 11 членів, з котрих пятьох іменує Краєвий Виділ, одного рада міста Львова, а пятьох наші установи: „Просвіта“, „Руська Бесіда“, Наукове Т-во ім. Шевченка, Т-во ім. Івана Котляревського у Львові та Музичне Товариство ім. Миколи Лисенка; що зпоміж пятьох членів ради, іменованих Краєвим Виділом, більшість мусить належати до народности української, та що виарендування театрального підприємства, як також установлення начального артистичного керманича підлягає затвердженню Краєвого Виділу.

На цю ухвалу галицького сойму наш комітет будови театру відповів відозвою з 25. листопада 1904 року, в котрій прилюдно заявив, що не може користати з соймової субвенції, ухваленої на умовах, що понижують честь нашого народу.

Після того наші соймові посли піднимали рік по році свої заходи, щоб на приємливих умовах одержати краєву підмогу на будову театру. На осінній соймовій сесії 1914 р. малося вже остаточно залагодити отсю справу, але світова війна перепинила скликання галицького сойму в осені 1914 р. і його сесія вже більше не відбулася.

### V.

### Кошти й місце будови театру (1912).

Кошти будови нашого театру передвоєнним часі були обчислені на 600.000 ав. корон., за що приняла на себе запоруку фірма Фельнера і Гельмера у Відні, котра вибудувала кількадесять світових театрів.

Первісний плян нашого театру уділено цій фірмі до остаточного виготовлення зверхного вигляду театру, узгляднюючи помічення і бажання наших знатоків архітектури та до викінчення подрібних плянів. Плян театру, предложений фірмою Фельнера і Гельмера, обнимав розміщення на 900 осіб.

Відтак представник цеї фірми провірив на місці разом з відпоручниками львівського магістрату ґрунт, призначений під будову театру при стоці вулиць Сикстуської і Льва Сапіги та Коперника; після того знавці видали згідне оречення, що той ґрунт в тім положенні дуже добре надається під будову театру. Наслідком того комітет будови театру предложив маґістратові міста Львова плян парцеляції того ґрунту з визначеним місцем під будову театру, який рада міста Львова одобрила рішенням з 10. березня 1904 р.

Вкінці в дні 22. березня 1912 р., по розпарцелюванні цілого ґрунту й утворенні вулиць, предложено маґістратові міста Львова ситуаційний плян ґрунту, замкненого вулицями: Сикстуською, Льва Сапіги і Льва Сапіги бічною, докладно виміреного і призначеного під будову нашого театру. — що маґістрат міста Львова затвердив дня 7. травня 1912 до ч. М. 4295/III.

### VI.

### Припинена діяльність у часі світової війни (1914—1918).

Протягом року 1914 впливали дальші жертви на будову театру так, що дня 1/7. 1914 р. стан фонду будови театру виносив квоту 100.416 кор. 40 сот. Гроші ті були зложені в Краєвім Союзі Кредитовім на вкладці ч. 4001. З вибухом війни припинено всякі дальші жертви і тільки ще в 1917 р. Т-во Лисенка у Львові за площу під власний будинок заплатило ціну купна так, що дня 21/2. 1917 р. стан вкладки виносив разом з відсотками: 116.975 кор. 53 сот. Від цеї пори дальшими приходами був тільки чинш, який плачено за винайм театральної площі. І так в роках від 1914 до 1917 р. цю площу уживав дозорець Михайло Бойко, який твердив, що на основі окремої умови з членами комітету він має право уживати цю площу безплатно аж до часу, коли там стане театр.

Під цю пору членів комітету у Львові не було, бо або виемігрували на захід, або їх вивезено у глибину Росії, так, що на порученя радтодішнього голови „Просвіти“ пребувника Івана Кивелюка, що перебував в Оломунці, виступлено в 1917 р. проти Михайла Бойка в судовій дорозі і він обовязався платити мінімальний чинш 24 кор. річно.

### VII.

### Повоєнний стан (1919—1927).

За роки 1918 і 1919 заплачено чиншу разом 48 кор., а за рік 1926 400 кор.

Чинш цей зложено також на

вкладку ч. 4001, котрої стан у дні 1/7. 1920 виказував суму: 136.411 кор. 11 сот. При тій нагоді перевезено у книгах Кравого Союзу Кредитового заміну на валюту марков(?)у, наслідком чого стан фонду виносив 95.487.77 Мр. У 1921 р. побрано за чинш 580 Мр., в 1922 р. побрано за чинш 6.000 Мр., у 1923 р. побрано за чинш 400.000 Мр., так, що дня 10/5. 1923 р. стан вкладки ч. 4001 виносив 536.411.11 Марок.

Згідно з постановою загальних зборів Кравого Союзу Кредитового звальоризовано цю вкладку на 87.178.70 зол., від котрої то квоти признано вкладці ч. 4001 на підставі закону: 6% згаданої квоти й усталено стан її на 5.230.70 зол., по дописанню відсотків її стан виносить з д. 1/1. 1927 р. квоту 5.657 зол. 84 гр.

У 1924 р. заплачено чинш аренди за театральну площу в сумі 200,000.000 Мр., що значить 111 зол., а в 1925 р. чинш у сумі 200 зол. Обі ці квоти зложено в кооперативі „Український Театр" у Львові по думці ухвали Комітету будови театру з р. 1924.

За рік 1926 виносив чинш аренди за площу 200 ам. дол., що зложено на книжочку „Дністра" ч. 13.960. і такий чинш приходить за 1927 р.

Аренда відновлюється з року на рік, а на підставі умови арендар має обовязок уступити сейчас, як тільки комітет приступав би до якоїнебудь будови.

—o—

З вище представленого виказується, що досі *придбано ґрунт (площу) під будову театру* при стоці вулиць: Сикстуської, Льва Сапіги і Коперника у Львові, за що заплачено цілу ціну купна, як також придбано по перебутій девалюації *квоти, зложені як вище:* в Кравім Союзі Кредитовім, у кооперативі „Український Театр" і в „Дністрі" у Львові.

Дальшу акцію в справі нашого театру підготовлює комітет будови театру в порозумінні з кооперативою „Український Театр" у Львові.

**Д-р Кость Левицький.**

**Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яремчі(?). Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!**

**Жертви слати на адресу: Львів, Підвалє 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.**

# Смерть співучасника Берестейського договору.

### Ґен. Гофман, суперник Гінденбурґа та Людендорфа.

Майже рівно в десяті роковини Брест-Литовського договору пригадав його світові один з творців — ґен. Гофман своєю смертю. Невже ж він жив іще? — питають деякі здивовані. Невже-ж він був такий молодий, 58 літ? — питають інші.

Як багато інших видних діячів останньої війни, бувш. пруський ґенерал Макс Гофман, попробувавши працювати в нових умовинах, після Версайського договору і німецької революції, відійшов згодом у тінь, списуючи свої спомини. Хто зна, чи як би не ці нові обставини, то ми знали би нині, що щонайменше третина із лаврів Гінденбурґа та Людендорфа, належиться Гофманові. Спочатку він був у штабі головної команди 8-ої армії у Східній Прусії; коли при кінці серпня 1916 р. Гінденбурґа та Людендорфа покликали як головних комапдантів усієї армії, Гофман лишився головою штабу на Сході, при кн. Леопольді Баварському. Він був творцем плянів виконаних від 19. липня 1917 р. у Східній Галичині славним наступом австрійсько-німецької армії. За них дістав він найвище відзначення.

Довго не знали навіть воєнні спеціялісти, що славна перемога під Танненберґом, наслідком пляну операції на мазурських озерах проти російської армії, є у чималій частині заслугою Гофмана, творця цього пляну. Гофман ще підчас російсько-японської війни вчив російську мову і знайомився з психольоґією росіян, як представник Німеччини при японськім штабі. Знайомість російського життя казала йому часто не згоджуватись із своїми старшими суперниками, Гінденбурґом і Людендорфом, і в січні 1918 р. Гофман виступив проти них явно, заявляючи, що Німеччина повинна у власнім інтересі зріктись претенсій до польських справ.

Щойно як делеґат Німеччини у Брест-Литовському, Гофман звернув на себе загальну увагу як стратеґ і дипльомат. Його відповідь представникові російських більшовиків Троцькому стала історичною: „Мушу ствердити, що російська делеґація домагається у відношенні до зайнятих нами територій прикласти принцип самоозначення народів у такій ширині і такім змісті, якого не придержується сам її уряд у власнім краю, уряд, який основується на силі і який насильством душить кожлого, хто думає інакше, ставлячи його поза межами всякого права під назвою буржуя". Гофман, який орієнтувався добре у внутрішних справах Росії, був одним з нечисленних німецьких полководців, що розумів вагу українського визвольного руху.

Дальший хід подій, по нинішний день, ствердив якнайповніше погляди Гофмана, який був людиною скромною і вдоволявся своєю ролею в тіни. Видана ним у 1923 р. книжка „*Der Krieg der verpassten Angelegenheiten*", була тільки голосною пригадкою тих правд, яких він як стратеґ і дипльомат боронив увесь час свого життя тихцем.

# На українську станицю.

### Поможім здвигнути Народній Дім у Холмі.

В Холмі, столиці відвічно української землі, висуненої далеко на захід і нараженої на болючі експерименти польонізації, приступили українці до будови власного Народнього Дому, що має стати фортецею українства на тій загроженій области, що має бути розсадником української національної свідомости та сподвижником української культури. Три роки підготовлялася Холмщина до будови національної твердині, в якій зійдуться як у серці всі артерії українського життя. І цього року остаточно могла приступити до її реалізації. Невеликі засоби, якими розпоряджав комітет будови, на жаль, уже на вичерпанні. Зібрано їх важкими зусиллями раптом 16.500 зол., в чому є і 450 долярів позички тоді, коли самі видатки першого року будови (будова розложена на два роки) мають виносити 35.000 золотих. Ця сума потрібна, щоби витягнути мури і збудувати дах. Недостає комітетови таким чином 20 тисяч золотих, які треба конче зібрати серед нашого патріотичного, хоч і дуже бідного громадянства. Почата будова мусить бути доведена до кінця.

Слід підкреслити, що Народній Дім у Холмі не є суто-льокальною справою, але навпаки — є він справою загально національною, бо від того, чи зуміємо ми врятувати наші загрожені нині західні окраїни, чи будемо в силі здвигнути на них такі храми, які сталиб правдивими заборолами українства, залежить у великій мірі наш престіж як нації. Досі наш загал, на жаль, ваги будови цеї нової станиці у Холмі не зрозумів і як слід не відчув. Ілюструють це наглядно факта. На Холмщині відгукнулося своїми жертвами досі лише 229 осіб, на Волині 17, на Поліссі 7, у Галичині теж 17. Всі вони разом зложили 2.249 золотих, з розпродажі цеґол зібрано 605 зол., від Української Парляментарної Репрезентації та з фондації мецената д-ра Новаківського (з Ужгороду) 1059 долярів і 40 центів. Як бачимо, то крім Парляментарної Репрезентації, що зібрала більшу суму, всі інші датки мінімальні!

Тому наше громадянство повинно тепер відрухово, хоч би навіть мінімальними жертвами засипати комітет будови, щоби він міг свобідно занятися самою будовою, а не такими невдячними справами, як підшукування кредитів. Кожний громадянин, складаючи навіть найдрібнішу жертву на будову, нехай усвідомить собі, що дає її на ратунок загроженої — від віків української Холмщини. В обличчі такої небезпеки, думаємо, ніхто не буде старатися, щоби взяти участь у тій вдячній, але важкій оборонній акції.

На днях явилися в нашій редакції панове посли *Козубський* і *Павло Васильчук* разом з теперішнім головою холмської „Рідної Хати" п. *Олександром Рочняком* з проханням, щоби ми підтримали справу будови та вказали громадянству на її загально-національну вагу. Очевидно, що й без цього ми все йшли і підемо в такій справі вповні на стрічу та підтримаємо її усіми можливими засобами. Достойні гості заініціювали відразу *сніжковий* ланцюг системою викликування на сторінках нашого органу. Нижче ми його й друкуємо. Всіх викликуваних просимо слати грошові датки до Адміністрації „Діла", Ринок 10/II. п. і викликувати дальших жертводавців!

* * *

**На Народній Дім у Холмі**

зложил: 1) *посол Козубський* — 5 зол. і кличе: д-ра Дмитра Левицького, о. прал. Куницького, Остапа Луцького, дир. М. Заячківського, д-ра А. Говиковича і пані Міляну Рудницьку — всіх на довільну суму; 2) *посол Павло Васильчук* — 5 зол. і кличе: д-ра Льва Ганкевича, І. Кваснцю, Порфіра Буняка, М. Парфановича, д-ра Домбчевського, Стефанію Пашкевич, д-ра Льва Бачинського, О. Навроцького і О. Павлова — всіх на довільну суму; 3) *Олександер Рочняк* — 5 зол. і кличе: д-ра М. Паньчишина, д-ра С. Шухевича, д-ра Шевчука і д-ра М. Глушкевича — всіх на довільну суму; 4) *М. Галущинський* — 5 зол. і кличе' д-ра М. Галущинського (Самбір) і д-ра І. Рогуцького (Самбір); 5) *рет. В. Мудрий* — 5 зол. і кличе' о. І. Гавлова, о. Е. Мацелюха, д-ра Любачевського, пані М. Коцюбку і О. Гладишовського; 6) *рет. І. Німчук* — 5 зол. і кличе' о. кан. Стефа(?) і д-ра Гробельного в Станиславові, д-ра Вовка в Чорткові, інж. Формальчака(?) і інж. Палія (Львів). 7) *Дир. Порфір Бу*

К. АНИЩЕНКО.

# МИРОНОСНИЦІ.

6

(Продовження.)

Ониська стояла ні жива, ні мертва. Вона чула, як одімкнули комору й почали витягати скриню; чула, як гупотіли на стелі, насипаючи зерно в мішки... Чула, що на дворі ловлять корову й запрягають коняку... Бачила, що коло переляканого лапацона стоїть гицель з бомбою на головою, а на Оксану другий гицель настановив багнета... за своєю спиною почула важке самогонне хекання третього гицля. І боялася за чоловіка... І добре знала, що все спить, а хто не спить, той притаївся і жде, чи не прийде лиха година на його голову. В такому стані— був один захисник і свідок: Бог...

Ониська вскинула погляд на богів. Затримтіла, молючи без слів відмоги...

— Не бійся, бабо. Скажи тільки — де золото?...

— Звідки воно? Це людський наклеп. Бог тому свідок, як ми з заводу живемо.

Не встигла Ониська це й промовити, як гицель, який стояв за нею, ударив її прикладом в спину... Оксана несамохіть закричала: „Рятуйте, хто в Бога вірує"... На дворі загаласували сполошені кури і з села чутно було собаче скавуління.

Од удару в спину Ониська упала ниць...

— Вставай, бісова кров! — грізно вигукнув бандит.

Ониська встала — сивий волос розсипався на плечах.

— Ну, відьмо, де золото?

— Заприсягаюсь Богом святим: знать не знаю, відать не відаю...

Новий удар кинув Ониську до самісінького стола. Бандит, що сидів в кінці стола, підвівся й ударив її чоботом в обличчя. Жалібно дзвенькнула острога... Боючись нового удару чоботом, Ониська схопилась на ноги; кров у неї точилась із рота і ляпала на долівку...

Тим часом, з наказу старшого, бандити виносили з хати одежу, посуд... Зірвали з ікон вишиті рушники. Один гицель обірвав лямпадку й зняв на стіл образи. Сів на лаві і почав кінжалом рубати ікони. Михайло-архангел тільки дзенькнув розбитим склом, а решта деревяних ікон трускою розсипалась під кінжалом...

— Нема!

— Скрізь шукай!... Під піччю подивись!... — гримав головний бандит.

Ониська ждала чуда божого. Але в міру того, як тріщали під кінжалом святі, виявляючи свою повну безсилість, а кати скаженіли все більше — вона зрозуміла, що чуда не буде, а буде — смерть... І прийшли бандити в її хату й принесли руїну та смерть... і глум... І ніхто не врятує її... Остається тільки: самозахист...

Гнівний палючий погляд женщини врізався в чорні дірочки на чорній хусточці.

— Так не скажеш? — спитав бандит злісно. — Може знаєш про віщо вчора радився твій чоловік на заводі?

— Не знаю

Це вже була холодна байдужа одповідь. Бандит грякнув кулаком по столу.

— А ну! ... мать!...

Ониську збили з ніг і наступили чобітьми... Важкий удар рушниці гупнув на груди старої. Тягучий стон пішов по хаті... Оксанка кинулась під піч... Лапацон зайорзав по лаві, але в ту-ж мить несамовито гукнув: страшний удар бомбою проломив йому голову... В цей самент вискочив зпід печі Денис...

Коли ранком зійшлись до Денисової хати люди, то побачили голі скривавлені стіни... Ониська лежала непритомна, лапацон конав і жахливо харчав.

Оксана забилась під піч і не вилазила звідти...

До того, заводчани розказували, що повертаючись вночі з заводу бачили на Голубовому шпилі огонь. Пішли туди: найшли закривавленого, обсмаленого Дениса.

Ніхто в селі не відважився сказати Онисьці, де Денис, а коли вона сама його згадувала — казали, що сховався. Ониська нікому не казала, як саме було, а все пригадувала — що і як скоїлось тієї ночі... коли розказувала своїй дочці, як треба займати рядки на буряках...

Прийшов із Ставищ дід Василь, брат Ониськи; оглянув оселю і хату. Сказав до баби Вівді:

— Спасибі, що не спалили...

Баба Вівдя була певна, що тільки, походивши в мироносицях, Ониська знайде спокій і рівновагу. Ониська було зраділа на таку пропозицію, а потім казала:

— Ну, як його в такому вигляді на люди вийти? Та й чого? Як їх бандит рубав, вони мовчали; і Михайлу-Архангелу наче заціпило... вся небесна кумпанія води в рот набрала. Хи-хи-хи!...

Ониська закихикала, а у Вівді од такого сміху мурашки по спині пішли... Зрозуміла річ, нечистий дух охоплював Ониську. Як останній засіб, Вівдя запропонувала:

— Піп буде молитися з нами...

— А піп поможе?! Може й поможе, бо його ще не порубали. А я йому одроблю. Загоїться моя голова, Денис гичку привезе, Оксанка на буряках заробить... Конешно, коли святі нічого не вдіяли з бандою, то піп поможе... Хи-хи-хи...

Раптом Ониська стихла. Прошепотіла, указуючи на широку дорогу — Запоріжський шлях у вербах:

— Це вони! Це ті самі!... Ой, тікаймо, Вівде... бо як запримітять...

З гори, в село, здійнявши куряву, що-сили неслась кумедна кавалькада: попереду на коні, вершник з корогвою в руці, за вершником, в бричці, якісь пани, а позаду сотня півтора кіннотчиків. Ватага перлась, аж земля гула, з тюканням, вигуками, посвистом...

(Далі буде.)

лях — 5 волі вдяче: Степана Рудика, З. Мудрого і Степана Микитку; 8) ред. ... Іоги — 5 вол. і вдяче Ілас Калинського п-ню П. Гарлицьку (Кути) і В. Кубіцького; 9) Олександер Гладишовський — 5 вол. і вдяче: нотаря Стефана Левицького (Підгайці), нот. Юлія Дудровича (Бучатин) і нот. Володимира Рудницького (Броди).

# Радянська Україна.

### Науково-видавничий рух.

З Києва пишуть нам: Сьогодні (28. VI.) зявився перший примірник „Первісного Громадянства“ випуск III. За два тижні вийде в світ третя книжка „України“. Четверта книга „України“ вже набірається. Формат „України“ збільшений на піптора аркуша на книжку. Друкується „Чернігівський Збірник“, присвячений старовині Черніговщини. В найблищих днях вийде М. С. Грушевського „Історії Літератури“ пятого тому частина друга. В ньому займається автор головно полемічною літературою кінця 16. і поч. 17. віку (Потієм, Смотрицьким і т. п.). Як бачите, робота в „Історичній Секції“ під проводом ак. Мих. С. Грушевського посувається бистро вперід. Вчера (дня 27. VI.) було останнє засідання Спільного Зібрання Академії Наук. Найблище буде щой-но в осени. Прочитано список статей, що надійшли до Ювилейного Збірника в честь 40-ліття наукової праці акад. Мих. Грушевського. Тепер маємо 70 праць. Надійшли між іншим статті Нідерле, Полівки, Мейє, Допша, Менгіна, і т. п. Всіх праць сподіємося коло 100. Наукове Тов. ім. Шевченка у Львові надіслало досі від своїх членів кільканацять праць. Прізвища їх авторів: Леонід Білецький, д-р Кордуба, д-р Гординський, проф. І. Огієнко, д-р Свєнціцький, д-р Богдан Барвінський, д-р Герасимчук, д-р Філ. Колесса, д-р Студинський, д-р Іван Брик, д-в Остап Макарушка, д-р Панкевич і д-р Вол. Бирчак з Ужгорода, Вол. Дорошенко, Мих. Возняк. Всі ми тут радіємо, що із Львова приходять такі цінні студії. Стаття Возняка з новим і цінним списком думи в записи кінця 17. віку викликала тут великий ефект серед усіх, хто про неї дізнався. На вчорашньому спільному зібранні ухвалено клопотатися в Нар. Комісаріяті Освіти про штатню платню для нових академиків д-ра Стан. Дністрянського, Сонцева й Грабаря (два останні Москвичі), бо вони збіраються переїхати до Київа. Штатні академики дістають від нового року 1927 платню 180 карбованців місячно.

# Виборчий рух.

### ВІЧЕ УНДО В ХИРОВІ.

Заходом Повіт. Нар. Комітету відбулося в *Хирові* дня 26. червня ц. р. віче під голим небом на майдані біля церкви. Віче відкрив п. Липецький, потому вибрано президію в особах трьох хирівських міщан. Присутніх около 1500 людей. Сучасний політичний стан українського народу під Польщею представив делегат Нац. Обєднання п. Корончевський Омелян зі Львова. Про виборчу ординацію реферував п. Коропей Остап і п. Липецький. Останній забрав голос місцевий парох о. кан. Ольшанський, який закликував до єдности і згоди у виборчій акції. Віче ухвалило відповідні резолюції в справі громадських виборів. Громадяни Хирівщини проводові Обєднання висказують глибоке признання і повне довіря. Належить іще згадати про сильне розбудження національної свідомости і про розуміння сучасного положення у громадян Хирова. В Хирові будується саме „Народний Дім“, який стане заборолом наших змагань.

### ЗАЛІЩИЧЧИНА.

Дня 26-го червня ц. р. відбулося велике віче у *Винятинцях* на приходстві, в якому взяли участь громадяни Винятинець, Гоєград, Новосілки Кост. і Виголи. Проводив вічем о. Боярський з Новосілки. Реферував о. Ол. Роснецький з Винятинець і селяни Іван Щепановський та Мартинюк.

### ХОДОРІВЩИНА.

Дня 24. червня ц. р. відбулося величаве передвиборче віче під голим небом в Лішні, ходорівського судового округа, при великім здвизі народу як із самого Лішина, так і з доокружних сіл: Грусятич, Калинівки, Лучан, Городища Цетнарського, Книсела, Дуліб і Оришковець. Отворив віче короткою промовою член Окружного Комітету Національного Обєднання гром. Василь Мицъ, селянин із Лішина. До президії віча вибрано одноголосно о. *Михайла Козака*, пароха в Лішні, як голову, гром. Миколу Никлевича, його заступника, секретарями гром. *Василь Мицъ* і *Едвард Козак*. Довший реферат про політичне положення українського народу під Польщею і про значіння громади для українців як недержавної нації виголосив делегат Центрального Комітету УНДО гром. Іван Желіско зі Львова. Репрезентуючий владу комендант поліції з Ходорова раз-у-раз перервав промову, а навіть декілька разів звертався голосно до зібраних, що референт говорить неправду, що ті всі витяги з творів польських історикiв і цифри таки з польських урядових статистик є прелегентом видумані, неправдиві, тощо. Другий з черги реферат про вагу виборів, про потребу поголовної участи у них, про обовязки жінки-громадянки виголосив у порушаючих словах член президії ЦК. УНДО і голова Окружного Комітету д-р Корнило Троян. У живій дискусії вирінув цілий ряд запитів, на які вичерпуюче відповідав д-р Корнило Троян. Відтак промовляли ще в актуальних справах гром. Михайло Маццула, Василь Мицъ і Степан Досяк. Потім предсідник о. Михайло Козак замкнув віче, а з уст зібраного народу пронеслося могутнє „Ще не вмерла“, не зважаючи на зусилля поліції недопустити до цього. Слід підкреслити, що з лішинецького виборчого комітету ніхто на війта і радних не кандидує, щоб тим дати доказ малодухам, що члени комітету не для особистих користей займаються громадськими справами.

### ЖУРАВЕНЩИНА.

Дня 19. червня ц. р. відбулося в *Володимирцях*, журавенського судового округа, величаве віче, на яке прибули селяни і з доокружних сіл. Присутніх було поверх 1000 мущин і около 400 жінок. Віче відкрив д-р Роман Шенкірик з Журавна, покликуючи до президії: Петра Мисика, Гриня Мудрого і Павла Семчишина. Вічем проводив д-р Шенкірик. Від Національного Обєднання говорив про політичне положення українського народу під Польщею і про потребу солідарности при виборах до громадських рад студ. Добрянський з Львова. По нім промовляв інж. Антонович, взиваючи вічевиків до інтензивної роботи над уздоровленням читалень і кооператив у Журавенщині. Д-р Шенкірик пояснив докладно виборчий громадський закон. У дискусії забрав голос п. Мисик з Володимирець, одначе присутній комісар заборонив йому промовляти, мовляв, тому, що у зголошенню до староства про віче не було точки про дискусію. Цим разом кацапи сиділи тихо. Благонадьожний Крушинський не відважився якось прийти на віче, бо знав, що нічого не вдіє і що земля під „русскими“ в Журавенщині зовсім усувається.

### САМБІРЩИНА

Дня 13-го червня ц. р. відбулося віче під голим небом в *Прусах*, самбірського повіту, при участи звиш 500 осіб. Про політичне положення реферував студ. Антін Луцький з Луки, про виборчу ординацію студ. Осип Турянський з Дорожова. Присутні з увагою вислухали рефератів і по ухваленні резолюцій у справах шкільних, економічних і організаційних та по відспіванні національного гимну розійшлися в бадьорому настрою. Слід замітити, що Пруси — до-недавна русофільські — жваво взялися за діло, щоби прогнати із села „мраки тьмаві“ і вони що недавно ще насміхалися з українства, сьогодня є свідомими українськими патріотами.

# Останні вісти.

## Замкнення сесії сойму й сенату.

*Варшава, 13. липня 1927.*

Коли сьогодні після полагоди ріжних дрібних справ сенат мав приступити до справи саморозвязання сойму і на трибуні станув референт тої справи сен. Гуліє, мін. *Складковський*, що був увесь час на засіданні присутній, забрав голос поза чергою і відчитав письмо президента Мосціцького з дати 13. липня, яке розвязує надзвичайну сесію сенату. З уваги на те марш. Тромпчинський замкнув засідання.

Таким чином сенат, що відбув усього 2 засідання, мусів розійтися. Сенатський клюб З. Л. Н. підняв ініціятиву, щоб вислати до президента держави петицію в справі отворення нової сесії. Ініціятори приступили до збирання підписів, при чому стрінулися з відмовою сенаторів нац. меншостей і з Визволення. Всеж таки зібрали одну третину підписів усіх сенаторів, що на основі конституції вистарчає, аби президент скликав сенат після доручення йому тої петиції на надзвичайну сесію. Так отже небавком повинна би бути отворена нова сесія сенату. В приватній розмові марш. Тромпчинський заявив, що петицію предложить президентові Мосціцькому аж десь у вересні, бо, мовляв, сенатові і так належаться вакації.

Після проголошеня замкнення сесії сенату зявився в соймі секретар президії ради міністрів Зацьвіліховський, що привіз письмо президента держави про замкнення надзвичайної сесії сойму. Так отже і соймова сесія скінчилася скорше, як можна було думати. Сойм радив усього від другої половини мин. місяця, але по правді нічого не полагодив. Принято тільки в II. читанні цілість самоврядних проектів, бо до III. читання вже не дійшло.

Замкненням обох палат уряд недвозначно зазначив, що не хоче, аби сойм і сенат переводили коректуру конституції, до чого прямували в останньому часі головно посли й сенатори з правиці. Не потрібно додавати, що ці посли й сенатори замкненням сесії найбільше невдоволені.

## Що ухвалив сойм перед розвязанням сесії.

*Варшава, 13. липня 1927.*

На нинішньому засіданні сойму приступлено до голосування над проектом закону про міські громади. До проекту, запропонованого комісією, принято в II. читанні цілу низку поправок, м. ін., що до міст з окремим статутом слід зарахувати також Перемишль. Після того приступлено до голосування над проектом закону про повітові комунальні союзи. Принято проект закону з такими важнішими поправками: 1) Повіт є корпорацією публичного права і має самоврядне право. 2) Член повітової ради є завішений у своїй діяльности також у часі відбування військової служби. 3) Від ухвали повітової ради, на випадок утрати мандату, членові прислугує відклик до воєвідського виділу в 14-дневному речинці. На тому засідання вичерпано. Найближче мало відбутися 15. ц. м., але що соймову сесію замкнено, воно вже не відбудеться.

## Воєвода Ґарапіх відходить?

*Варшава, 13. липня 1927.*

Зачувати, що воєвода Ґарапіх, який тепер перебуває на відпустці, не верне більше на своє становище. Хто буде його наслідником, ще не знати, на всякий випадок це буде особа аполітична. Будуть також зміни на становищах інших воєводів.

## По землетрусі в Палестині.

*Єрусалим, 13. липня 1927.*

В околицях, навіщених землетрусом, панує паніка. Церквам, синагогам і мечетам грозить завалення. Богослуження відбуваються під голим небом. Число жертв в людях доходить правдоподібно до 540 осіб. Матеріяльні страти ще необчислені.

## Анґлія і С. Р. С. Р.

*Льондон, 13. липня 1927.*

Міністр внутрішніх справ Джонсон Гікс у одній своїй промові заявив, що він тепер занятий питанням, котрі горожани СРСР., що перебувають у Льондоні, повинні бути видалені з границь Анґлії, а котрі полишені. Досі видалено 31 осіб, що належали до складу радянської амбасади в Льондоні та майже всіх членів радянської торговельної делеґації.

## „Ян Кепура...“

*Львів, 13. липня 1927.*

У вівторок, 12. п. м., відбувся у Львові в міськім театрі концерт „одного з найславніших тенорів світа“ — як передтим заповідала польська преса та великі плахти-афіші. Концерт, як концерт, відбувся при заповненій до останнього місця салі. Та цей широко, на американський спосіб рекламований концерт викликав великий „каценяммер“ у самих поляків, а в першій мірі у музичних та журналістичних кругах. „Великий артист“, щоби здобути собі славу в „кресовім городі“, казав на всіх фотелях та у всіх льожах порозкладати вязанки цвітів, щоби „розентузіязмована“ публика відразу найшла їх під руками. А публика — як публика, обсипувала „великого артиста“ його власними цвітами, які він з емфазою притискав до серця... Далі казав фотоґрафуватися при відкритій сцені, а громада клякерів з цілою силою била брава. По концерті „великий співак“ сів до авта і знову власні цвіти, цвіти та цвітисте „гурра“ павпрів!... Цею ярмарочною рекламою здобув собі Кепура за один вечір 14.000 золотих і — обридження цілої справді музикальної публики Львова.

# Виборчі вислідн.

### ГУСЯТИНЩИНА.

В повіті вибори перейшли для нас на загал незле. В Городниці вибрано 30 українців, 10 поляків (компромісово давано полякам 19 мандатів). У Постолівці українців 30, поляків 10. У Раковім Куті українців 19, поляків 13. У Самолусківцях 14 і 10. У Чорнокінцях Великих 29 і 11. У Коцюбинчиках 32 і 0 (компромісово давано полякам 10!) У Сидорові 24 і 8. У Чорнокінецькій Волі 10 і 14. — В інших місцевостях нашого повіту вибори ще не відбулися. На загал поляки дістали більше представників, як їм належалося, там, де заключили компроміс.

### ВИННИКИ.

Побідила ліста компромісова. Вибрано 19 українців, 21 поляків, 8 жидів. Між українцями є 4 інтелігентів, 8 рільників, 5 робітників фабричних, 2 ремісників. З інтелігентів вибрані: о. дек. Гірняк, адв. д-р Щуровський Евг., лік. д-р Нагляк Яків, емер. урядовець Стефанишин Іван.

### ТИСЬМЕНИЦЯ.

В IV. і III. колі перейшла в цілости українська ліста. В II. колі жидівська, в I. польська.

### ТЕРНОПІЛЬ.

В IV. колі перейшла ліста бльоку. Вибрано 4 українців, 4 поляків і 4 жидів.

### НИЖНІВ.

На 48 радних вибрано 20 українців, 18 поляків і 10 жидів.

### РОГАТИН.

В IV. колі вибрано 4 українців, 4 поляків і 4 жидів. У III. 12 українців, у II. 12 жидів, у I. 12 поляків. З приводу протесту, внесеного в II. колі, рада ще не уконституувалася.

### ДЕЛЯТИН.

Вибори в *Делятині* відбулися в днях від 3. до 5. липня з таким вислідом: IV. коло 6 українців і 6 жидів, III. коло 12 українців, II. коло 12 жидів, I. коло 12 поляків. Вшехполяків сильно перечищено.

## НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.



**Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. I. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.**

### ВІДГУКИ ДНЯ.

# Щось не теє.

Щось на світі не все в порядку. Вічно землетруси, бурі, громи і тучі чергуються зі собою як шахрайства, надужиття і відурювання при громадських виборах. Нема дня, щоб десь чогось не вибив град не розбив вихор, або не забив грім.

Люди, тільки уповаючи на приповідку, що „лихе не згине“, пускаються в дорогу, залежно від того, за що себе мають, одні в дальшу, другі в блищу. Є і такі, що їдуть навіть за границю.

І я маючи запоруку безпечности в приповідці, поїхав на провінцію, і, як видно з нинішнього фейлетону, вернувся живий і ненарушений.

Всеж таки прийшлось мені за тих кілька днів перебути таку скількість грози, що вистала б на місяць війни. Вихор ревів як кандидат на посла, дощ лився як часописні статті при затяжних справах, град тарахкотів, а громи раз-у-раз гриміли мов схвильована теща.

Пекло було тай годі, хоч і без того Галичині не далеко до тієї назви. Люди тримаючись приповідки яку я вже наводив, що „лихе не згине“, — не дуже боялися за свою шкіру. Цікаве, що навіть молоденькі паннночки, такі на око невинні, мали видно підстави і себе підтягати під цю приповідку, коли весь грізний час заховувалися спокійно і безобиэно.

За те всякі інші твари, а передусім чесні і добродушні корови, дуже потерпіли від усіх тих живлових катастроф.

У мойого знакомого забив грім дві корови. Як лиш тільки вспокоїлося небо, прибіг пастух і здав сумний звіт.

— Прошу пана, грім забив дві корові.
— Де? — На загуміньку. Товар збився до купи і стояв. А тут нараз таррах! і дві корові впало. — Котрі? — Малинку і Красулю.

Знакомий мойого знакомого вхопився за голову: — Боже, дві найкращі штуки. Дві тисячі золотих! Казав корови закопати і навіть не дивився на них.

Ми пізніше питалися його, чому болан

не продав на мясо. — Всеж таки булоб з пятьсот золотих! — переконував я. Знакомий мойого знакомого вивірився.

— Що?... За пятьсот золотих такі корови як Малинка і Красуля?... Николи!!!

— Адже ліпше болай щонебудь дістати! — О! то ви не розумієтесь на господарці. Такі дві корові за пятьсот золотих!? — І подивився на мене співчуваю, чо, ?х на божевільного. — Ліпше нічого!

Я стих. Що було казати? Адже він, як українець мав рацію. Ця аритметика у нас скрізь, — а найбільше в політиці. Чому не малаб бути і в господарстві?!...

Всеж таки, коли на лимно розбираю річ, бачу, що на світі не все в порядку. Не тільки з огляду на бурі і землетруси, але й з огляду на нашу своєрідну аритметику.

**Галактіон Чіпка.**

# НОВИНКИ.

— **„Луг" на провінції.** Пишуть нам: У селі Мостищу (Калущина), де заснувався місцевий „Луг", поліція почала допит з його головою Василем Сухим, роспитуючи про скількість членів, їх прізвища, вік, їх особисті прикмети, вкінці залишила всіх у спокою. Видко, не такий страшний „Луг" як його малюють. Слід знати би лишим луговим організаціям, що розвязання централі „Лугу" у Львові не розвязує ще само собою „Лугів" на провінції, затверджених на основі окремих статутів.

— **Для „умових безробітних".** Державний уряд посередництва праці у Львові (вул. Рутовського 11) повідомляє, що умово працюючі безробітні, які дотепер не діставали ще підмог, можуть їх дістати, коли: 1) докажуть, що бодай 20 тижнів від 1. жовтня 1924. не мали праці в промисловім підприємстві, яке має бодай 5 працюючих; 2) до 31. серпня 1927. зголосяться з посвідкою безробіття.

— **Тайна львівських арештів.** Львівський окружний суд розбирав позавчора ще раз справу смерти львівського громадянина Векслера, який так само таємно попав до поліційних арештів, як і в них згинув. Таємно тому, що мав поломаних 22 жебер, розторощену голову, перед смертю зізнав, що його побивали два поліційні ключники, а проте одного з його вбийників Ковальковського підчас першої розправи звільнили. Нова розправа зібрала великий доказовий матеріял, що над вязнем по звірському знущалися. Зате досі не розяснено: за яку провину попав покійний до поліційних арештів. Є чутки передавані пресою, що це була помста якогось поліційного урядовця. Гарні обставини!

— **Весела знуджена життям.** Легка півдама Марія Деренюк рішила, що коли вмирати, то вмирати на почеснім місці і... як мати родила. Вибрала собі ліхтарню перед міським театром у білий день, коли замісць ліхтарні світить сонце, а люди ще до театру не йдуть. Скинула із себе всю одіж, а закинула на ліхтарню шнурок, на якому хотіла вмерти. І певно була би вмерла, бо добровільна смерть у Львові нікого не дивує, але була голісінька і тому народ почав кричати трохи з обурення, трохи з радости, що має безплатну забаву.

— **Шило з мішка.** Левін, який здобув славу завдяки Чемберлінови, посварився з ним у Льондоні на тему умовин про поворотний лет до Ню-Йорку. Справа грошей узяла верх і Левін поїде назад з франц. летуном. Герой, а все таки кувець...

— **Тенор з американською реклямою.** Польський тенор Кепура, який приїхав на кілька виступів до Львова, їздив учора по місті в товаристві кількох поліцаїв і підписував на вулицях на паперах кожного, хто тільки забажав. Люди зглядались на це видовище і деякі полякн були вражені цією американською реклямою. Голос-голосом, а голова таки щось варта.

— **Претенденти до престола.** Бувш. рос. кн. Кирил Володимирович заявляє, що кандидатом до рос. престола буде його 10-літній син. Добре бодай, що лише кандидатом... Данська княжна вибираєтьтя інкогніто на Литву, мріючи про престол.

— **Історичний дорогоцінний камінь.** Цими днями міліонери цього світа та любителі історичних памяток будуть змагатись за дорогоцінний камінь, який продаватимуть на ліцитації в Льондоні. Це смарагдовий перстень анґл. королевої Єлисавети, що перейшов по віках у власність родини льорда Майкельґельнс. Смарагд дістала в дарунку Єлисавета від російського лицаря, що в ній закохався. Вона дала його згодом як знак любови гр. Ессекс, додавши при цьому в листі: якби Ессекс попав колись в якусь халепу, нехай перешле цей смарагд їй на знак своїх давніх почувань, а вона йому допоможе. Ессекса по роках обвинуватили в державній зраді; він передав в останній мент смарагд своячці графині Ноттінґгем, з проханням переслати його королевій. Але муж графині, ворог Ессекса, не дозволив на це. Ессекс згинув на шафоті. Єлисавета повірила в вину свого любка і місяцями не виходила із своєї кімнати. Аж по смерти Ноттінґгема, його жінка виявила правду королевій. Ця правда вбила Єлисавету, вона заморила себе голодом з розпуки. Смарагд перейшов на власність нащадків гр. Ессекс. Єлисаветі, яка вірила в нього як талісман і Ессексові, приніс він горе та смерть. А проте ціна його казочна і міліонери не залякаються його лиховісної сили.

— **Недискретний ворог подружа.** Президент франц. республики Думерґ, який страшенне піклується збільшенням населення Франції, сам — старий парубок, і то з принципу. Дарма, що він віком (70 за плечима) ні виглядом не нагадує Апольона, все ще одержує любовні листи з пропозицією подружа. Цими днями якась американка захвалювала йому себе так: „Маю 30 літ, я гарна і виглядаю дуже молодо. Я одержала недавно кілька пропозицій подружа з кол. франц. аристократії, які відкинула. Почувши, що ви — у парубоцькім стані пропоную вам свою руку. Маю 11 міл. фр. віна. Пересилаю свою фотографію і прохаю хутко мені відповісти". Коли текст такого листа дістався до преси, ясно, як поважно Думерґ ставиться до таких пропозицій. Попробувала би така дурна американка написати до когонебудь з нас!...

— **Злодій не з професії.** Гарну злодійську історію завдячуємо італійській пресі. В околиці Ріміні над морем, у готелику арештували панка, що чотири роки тому вкрав чотири та пів міліона і проживав їх. Цербіні був колись підстаршиною, потім касієром у Мілянo. Познайомився з якимсь ошуканцем і став його спільником. Діставши раз у руки портфель з півпята міліонами, пішов за спокусою, себто втік з ним. Пів року скривався в місті. Потім став шофером під прибраним прізвищем. Як шофер відсидів кількамісячну кару, побивши когось, а поліція не знала, кого посадила під ключ. Вийшовши з вязниці, утік до Еґипту, але там його спільник не дав йому жити: він мусів ділитись з ним грішми, а врешті втікати перед консулятом, який хотів його арештувати. Вернувся до Торіно, найшов собі якусь симпатичну дівчину, що закохалась у ньому і потайки від своєї жінки, яку покинув, утік з нею над море. Його надто тихе та скромне життя зрадило його. Жінка не знала нічого з ким живе. Цербіні був уже без грошей і з усього висповідався.

— **Помилка Амундсена.** Славний дослідник підбігунових земель Амундсен, вибрався тепер до Японії. При цій нагоді він висловив думку, що його остання виправа до північ. біґуна на літаку „Норґе" була великою помилкою. „Коли я виберусь ще раз на північ" сказав він, „тоді візьму із собою тільки рушницю та лещети". З цього дві науки: скільки літ праці, знання та досвіду треба іноколи витратити, щоби змінити свій погляд як фаховець і як мало помагають нові винаходи в країнах, де життя підчинене зовсім первісним законам.

— **Світова всячина.** Фашистівська партія в Італії має вже більш міліона членів; з цього 960.000 мущин, 30.000 жінок. — Америк. м-ство війни вибудувало величанський літак, який матиме 5 кулеметів. —Римська преса повідомляє, що найближча папська енцикліка буде звернена проти шовінізму. — Один з найбільших вульканів у світі Кілявеа, на Гавайських островах, почав проявляти свою діяльність сильними підземними зривами. — У південній Анґлії великі зливи. — У Парижі зібрався міжнародній конгрес бувш. воєнних учасників, з метою пропаганди проти війни. — Німецька летунка Теа Раше перелетіла канал. — У Вильні арештували якусь російську княжну, що мала бути радянським шпигуном. — У Берліні почався у фабриках фільм страйк. — Ліндберґ вибирається в 3 міс. подорож літаком по Сполуч. Держ., відвідає він 75 міст. — Біля Нижнього Новгороду буровій знищив сотки домів, мостів і худоби; є і людські жертви.

— **З кіна.** У кіні „Палас" драма із славним траґіком Кравсом „Агонія душ" і у кіні „Коперник" „Мущина, якому платять" улюбленець жіноцтва Кастнер і Анна Ондра.



## ОПОВІСТКИ.

**Репертуар Нового Українського Театру.**

Рогатин:
15. VII. Життя людини.

**В справі лікарс. і природничих студій на Ягайлонському Університеті в Кракові.** Виділ Т-ва „Українська Студ. Громада в Кракові" подає до відома, що подання про приняття на перший і вищі роки медицини треба складати в часі від 1-ого до 15-ого вересня в Секретаріяті Деканату лікарського Виділу. По 15. вересня подань не приймається. Подання вирішить Рада Виділова в часі між 20—25 вересня. — До подання треба залучити: свідоцтво зрілости, метрику, посвідку місцевої приналежности, або папері із студій на іншому університеті (всі документи мусять бути в оригіналі). — Подання про допущення до нострифікації треба вносити в часі від 1-ого до 30. вересня. До нього треба залучити: свідоцтво зрілости, метрику, свідоцтво моральности, польського горожанства, *Curriculum vitae*, абсолюторію або індекс, свідоцтва зі зложених іспитів, диплом в оригіналі, військові папері або наукові праці. Рівночасно треба оплатити таксу у висоті 150 (сто пятьдесять) зол. — Рада Виділова може признати закордонні студії в цілости, або може казати складати наново всі іспити (що зрештою майже завжде буває). — Ухвалою Ради Виділу фільософічного з дня 14. січня 1927. кількість студентів допущених на слідуючі виклади, звязані з демонстраціями і вправами буде в році шк. 1927/28 обмежена до 120 (сто двацять), з огляду на малі салі та недостачу наукових засобів у природничих ляборатоpіях. Це виклади пятьох професорів: Седлецького (зоольоґія), Госра (анатомія звірят), Шафера (ботаніка), Шайнохи (ґеольоґія), Новака (палеонтольоґія). — Про допущення рішатиме вступний іспит збірний, що відбудеться дня 1. жовтня. Ближчі інформації щодо речинця вписів на Ягайл. Університет і на інші Високі школи в Кракові будуть подані в короткому часі. — За Виділ Т-ва *Мирон Лятишевський* голова.

**Виділ Т-ва „Українська Студ. Громада в Кракові"** подає до відома, що тов. Юліян Винницький, бувший голова Т-ва, і тов. Павло Лада одержали дня 8. липня ц. р. на рільничому Виділі Ягайл. Унів. дипломи інжинірів рільництва. — За Виділ Т-ва *М. Лятишевський*, голова.

**Сходини С. У. А. в Тернополі.** В суботу 16. липня ц. р. о годині 5·30 пополудни в льокалі читальні „Просвіти" в Тернополі вул. Міцкевича (дім „Просвіти") відбудуться сходини делеґатур С. У. А. Тернопільщини і Бережанщини при співучасти делеґатів Головного Виділу С. У. А. з слідуючим дневним порядком: 1) Звіт делеґата Тернопільщини — д-р Ст. Брикович. 2) Звіт делеґата Бережанщини — д-р Михайло Західний. 3) Карне законодавство по війні — реф. д-р Маріян Глушкевич. 4) С.У.А. і його делеґатури — реф. д-р Роман Домбчевський. 5) Внесення. Просимо всіх товаришів делеґатур Тернопіль і Бережани обовязково явитися. Пожадана була би участь товаришів з делеґатур Чортків і Золочів. — *Д-р Степан Брикович*, делеґат С. У. А. Тернопіль. *Д-р Михайло Західний*, делеґат С. У. А. Бережани. 2—2



## ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.



До
Вп. Пана **ІВАНА ЧМІЛЯ**
арт. різьбаря
в Болехові.

З виконаної роботи горного сідалища для церкви в парохії Лопянка п. Іваном Чмілем різьбаром в Болехові, підписаний комітет не тільки вповні вдоволений, але рівночасно висловлює прилюдну подяку за солідне виконання, а різьба відзначається легкістю та вмілим опановинням матеріялу. Тому підписаний комітет поручає п. Чміля як солідного різьбаря всім парохіяльним урядам архіепархії.

Лопянка в березні 1927.

*о. Оришкевич Юліян*, парох; *Николай Мельникович*, *Михайло Кос*, провізори. 64 1—1

## Конкурс.

Виділ Товариства „Бурса св. О. Николая в Перемишлі" оголошує конкурс на приняття ґімназіяльних учеників до бурси зглядно „Ґімназійного Інститута" на шк. р. 1927/28. Місячна оплата за удержання в Інституті 85 зол., на початку року одноразово 30 зол. на інвентар, а в бурсі місячна оплата 60 зол. і на початку року одноразово 25 зол. на інвентар. Бувші вихованки мають поновно внести подання. Залягаючі з оплатою не будуть приняті. Подання з долученою карткою на відповідь належить вносити по конець липня ц. р. до: Управи „Українського Ґімназ. Інститута в Перемишлі", ул. Баштова ч. 34. На случай приняття Виділ повідомить об цім петента. 61 1—2

*Перемишль, дня 5. липня 1927.*



За редакцію відповідає Василь Мудрий. — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.